

Engle på murene.

Fra Bogen: Riget kommer.

Frimodts Forlag 1978

Forfatter: Asbjørn Aavik.

Det var foråret 1931, at dette hændte. Et ulykkesår var det for vor missionsmark i Central-Kina. Et forår man længe mindes.

En stor kommunistbande hærgede syd for vort område.

Vi læste derom i det engelske dagblad, vi fik fra Hankow.

Og Yünyang-folk, som kom hjem fra rejser, havde meget at berette om *'den røde hærs'* grusomme fremfærd. Når to og to talte sammen, så var det om *'de røde'* - i fredstider var det jo altid om penge.

Nu gravede de i mørke nætter huller under tunge skabe. Dér gemte de sølvet, vejede nogle gange i hænderne de tunge 100 dollar pakker – først. Bare at føle tyngden af det dyre sølv i hænderne endnu en gang! Hvem vidste, om man nogen sinde fik lov til at grave det op igen?

Det var så vanskeligt at forkynde evangeliet dette forår. Nej, ikke just vanskeligt at forkynde, men alle hjerter var stengrund i de dage. Der groede vist intet efter denne vår. De var så urolige, de få, der kom i gadekapellet. Midt i talen stødte de til hinanden med albuerne. Sidste nyt om *'de røde'*?

Kom man ud på landet med evangeliet – ind på gårdspladserne ved bøndergårdene – var det endnu værre. Der var de jo helt forsvarsløse. Vi, som boede inde i byerne, havde jo bymuren. De gik den for resten nøje efter i de dage. Nogle buske var vokset frem her og der. De var farlige – og måtte væk. Farlige, hvis fjenden skulle slå sig igennem lige ind til muren. Så var de god hjælp til klatring.

17. maj havde ingen feststemning med sig dette forår. Vi var tre udlændinge i Yünyang – 3 blandt 40 tusinde, som fejrede dagen. Der var små norske flag på bordet, og vi sang en fædrelandssang. Det blev vist bare til én.

Ingen sagde det, men vi følte det alle: Det var så vanskeligt at synge disse sange – på dette tidspunkt. Rygterne var netop denne dag så stærke. Fjenden rykkede stadig nærmere til vor missionsmark. Og Yünyang var en af forposterne.

Vi syntes, at Israels gamle *'fædrelandssalmer'* passede bedre.

Så læste vi i *'Salmernes bog'*, og blev styrkede.

Postmesteren og frue var indenfor en stund hen på eftermiddagen. De var kristne.

De havde en stor børneflokk, og de var ængstelige for de små. Embedsmænd og alle i offentlig tjeneste er de første, som kommunisterne dræber, når de har indtaget en by.

Besøget fik 17. maj-stemningen til at dale endnu nogle streger.

Postmesteren var altid godt orienteret, og vi kunne stole på ham. Han anså situationen for meget kritisk, og vi blev enige om, at vi måtte prøve at komme bort fra Yünyang og det næste dag på en båd ned ad floden. Hans familie skulle flygte sammen med os.

Ud på aftenen pakkede vi sammen. Tog ned af væggene. Ingen sagde noget videre. Vi havde da været gift halvanden måned – og havde netop fået hjemmet indrettet så nogenlunde – så

vidt man kan få det i Kinas indland.

Det meste skulle stå tilbage i kasser. Vanskeligt at have med, når man skal flygte – flygte for livet måske. –

Vi fik fat i en lille båd næste dag. I mørkningen skulle vi gå om bord, og så glide ned ad strømmen om natten. Vi skulle prøve at komme igennem det farlige bælte, mens det var mørkt. Vi vidste, at det var farligt – i den mørke nat. Men i farens stund vover man meget. Da – netop som lastebærerne havde sat tov om sengetøjsbylterne, håndkufferterne og madkassen – kom postmesteren ind gennem porten.

Jeg syntes, at det gule ansigt var blevet helt hvidt.

'Kommunisterne har lukket floden 7 mil herfra! – Det er umuligt at komme igennem!'

Pause - - -

'Så må vi prøve at komme nordpå – landevejen – over Nordpasset, til Honan.'

'Umuligt! Den vej er spærret af røvere. Det undersøgte jeg, før jeg gik herhen.'

'Men så nordvest på? Følge floden opad – på det uvisse – bare prøve at komme bort?'

'Også denne vej har røvere lukket – det har de gjort længe,' svarede Chen.

Han tog børnene med sig og gik ud af bagporten – og ad en sidegade hjem.

Vi sov uroligt denne nat, sov – og sov alligevel ikke. Der var så megen uro i byen.

Der var altid uroligt om natten i de små gader ved missionsstationen. De havde et dårligt rygte. Døre gik natten igennem. Gamle elendige døre, som skreg fælt.

Men denne nat lød der tunge skridt i gaden. Mange som gik. Alle havde de hastværk. Nogle løb. De råbte noget til hinanden – hujede ofte. Og den stille vårnat bar skrig og råb ind gennem alle åbne vinduer.

Hvem kunne sove?

Det er hen på eftermiddagen næste dag. Vor gamle portvagt fortæller, at der kommer udlændinge.

Vi går sammen mod porten. Der kommer fanhsien-missionærerne, flygtende fra *'de røde'*. De var trætte og udkørte efter de mange dagsrejser over fjelde og på elendige veje. De måtte drage frem på ukendte veje – og altid var de ængstelige. Man vidste jo ikke, hvilken vej *'de røde'* tog.

Fanghsien er forpost mod syd for vort missionsområde.

Dagen efter melder portvagten på ny: *'Der kommer udlændinge.'* Nu er det Künchow-missionærerne, der kommer.

Künchow ligger ved floden 6 norske mil fra Yünyang. Missionærerne var næppe kommet ud af byen, før den blev indtaget af kommunisterne. Så pludselig kom de over byen.

Missionærerne flygtede med børnene og noget sengetøj ud ad nordporten, og samtidig kæmpede kommunisterne sig ind ad sydporten.

Og det fortæltes, at missionsstationen var et af de første steder, de opsøgte.

Nede ved floden fik missionærerne fat på en båd og sejlede op til os i Yünyang. Et under var det, at de kom bort.

Nu var vi samlet i alt 25 udlændinge, 13 børn og 12 voksne.

Så kom der tre underlige dage. Dage som vi, der var der, aldrig glemmer.

Vi var klar over, at Yünyang var den næste by, *'de røde'* ville tage. Den lå på deres rute og var en større by, hvor en overmandarin havde sin embedsgård.

Vi talte sammen om at finde en udvej for at komme bort, og vi talte med de ledende i byen om det samme. Byens militære forsvar stolede vi ikke på. Det var en forhenværende røverhøvding, som havde magten.

Men det, jeg vil mindes længst fra de dage, er vore andagtsstunder og bønnesamvær. Der var noget så indtrængende – så barnligt hengivende over disse stunder, som det altid bliver det i farens stund.

Da var det godt at mindes, at missionsbefalingen har Jesus sat mellem to af de stærkeste løfter i Bibelen:

'Mig er givet al magt . . . gå derfor . . . og se, jeg er med jer alle dage . . . '

I sådanne tider får sangene mening.

Gamle kendte sange, som man synger vanemæssigt: *'Vor Gud han er så fast en borg'*, *'Den, som bor i den højestes skjul'*, *'Befal du dine veje'* og mange andre.

Vi sang os ind i en forunderlig ro og tryghed.

Det koster ingenting her hjemme – i en smuk kirke med orgelbrus og solskin gennem fine mosaikruder – at synge:

*' . . . og tage de vort liv,
gods, ære, barn og viv,
lad fare hen, lad gå!
De kan ej mere få
Guds rige vi beholder.'*

Men syng dette i Kinas øde indland! Syng det, når alle udveje er lukket af røvere! Syng det, når en morderhær med *'Floddragen'* i spidsen er på il-march mod din by! Syng det så – i livets hverdag og alene – langt borte fra hjemlandets søndag og stemning!

De sov i et af værelserne i første etage – en af missionærfamilierne fra Künchow. Der var ingen senge. De sov på gulvet.

Alle vinduer stod åbne i den varme forårsnat. Henne i kirken havde kineserne bedemøde. Vi stod udenfor og talte sammen et par af os. Da begyndte missionærhustruen at synge. De små var lagt i seng.

Hun sidder på tæppekanten ved den mindstes *'seng'*: *'Ingen er så tryk i fare . . . '* Synger hele sangen. Et vers blev gentaget flere gange: *'Herren vogter selv på sine, dem ej rører nogen pine . . . '* Så sov de små. *' . . . dem ej rører nogen pine.'*

Det var hen på formiddagen.

Rygterne havde svirret. Men nu vidste vi det sikkert.

Kommunisterne var på vej mod Yünyang. Nu var de kun to norske mil borte.

Vi samledes i stuen til bøn og en kort rådslagning, og vi blev enige om, at vi måtte ud af byen. Så låste vi og gik, - med sengetøjsbylter og nogle madkasser. Kinesere bar det.

Vi gik vest på ad Storgaden – vidste ikke hvorhen – bare dette, at vi måtte ud af byen.

Det var vor tanke at komme op i bjergene. Der måtte der vel findes et sted, hvor vi kunne skjule os.

Vi kom så langt som til flodbredden og kaldte der på færgemænd til at sætte os over. Da opdagede vi, at det var umuligt at komme bort. *'De røde'* havde allerede besat de vigtigste punkter omkring byen.

Der var intet andet for os at gøre end at vende om. Det var et underligt tog, der drog øst på ad Storgaden – 25 hvide!

Ingen sagde noget.

Børnene tav.

De, som var med, glemmer det aldrig.

Vi låste os ind igen. Stille gik alle ind i den øde stue.

Der var ingen som foreslog det, men alle knælede ned.

Hvor gammel jeg end bliver – ét ved jeg: Det bedemøde vil jeg aldrig glemme. Det var en time, da alle overgav sig til Gud – på ny – til liv eller til død.

En underlig ro lagde sig over os alle. Gud var så nær.

‘Jeg er med jer alle dage . . .’

Mens vi knælede i bøn, begyndte skydningen. Først spredte skud – langt borte. Så kom det nærmere – lige ind til byen – kanoner, maskingeværer og riffelskud.

Vi knælede fremdeles. Strejfkugler slog mod murvæggen i anden etage. Vi måtte være forsigtige.

Portvagten kom stille ind. Han vinkede én ud.

Nu havde soldaterne trukket sig ind i byen og lukket portene. Nu skulle de forsvare sig fra muren.

Da vidste vi, at der for alvor var fare.

Jeg ved ikke, hvor længe skydningen varede, men pludselig stilner den af. Bare et og andet riffelskud smælder gennem luften.

Har de slået sig igennem?

Er de kommet ind i byen?

Vi lytter i åndeløs spænding, venter at høre skrig og larm fra gaden, men alt er stille.

Da vover vi os ud.

I det samme kommer en af evangelisterne og meddeler, at *‘de røde’* er flygtet mod Künchow, den vej de kom fra.

Alle undrede sig. Denne hær var kommet syd fra. Alle byer, som de angreb, blev indtaget – og mange af disse byer var store. Så kom de til en by, der ikke var af de store, og her blev de slået tilbage.

Hvordan hang dette sammen? Det var ikke på grund af soldaterne – sådan blev der talt mand og mand imellem. Ingen forstod det.

Dagen efter fik vi forklaringen.

Vi har en del kristne ud over *‘Østlandet’* - den vej kommunisterne kom – og gik.

Så snart byportene var åbne om morgenen, tog to af os ud på en tur. Vi ville se til de kristne.

Der lå en del mennesker dræbt lige udenfor bymuren – og længere ud over landet lå flere.

Bønderne var ved at grave ligene ned. Det var varmt, og der ville snart blive en stank. De

gravede ikke dybt. Der stak en nøgen skulder frem. Et par skabede hunde knurrede og åd. Der stod en stiv arm lige op i vejret over jorden – fingrene var udspilede.

Vi trådte ind i det første kristne hjem. De satte taburetter frem. Vær så god at sidde!! – Nej, de havde ikke gjort dem noget ondt. De bad om noget at drikke, og de købte nogle høns, som de betalte for.

‘De var herinde på tilbagevejen og,’ fortalte bonden, vi snakkede med, *‘da havde de et sådant hastværk. En af dem, som var herinde, var sikkert officer. Han kom til hest og sprang af her’*

på gårdspladsen.`

‘Sig mig, bonde, er der to mure omkring Yünyang?’ spurgte officeren.

‘Nej!’ svarede jeg.

‘Jo, vi så to mure,’ gentog han.

‘Jeg er født her, og er gammel nu, så jeg må vel vide det.’`

‘Men sig mig, bonde,’ sagde officeren. Og han kom endnu nærmere: ‘Er der udenlandske soldater i Yünyang?’`

‘Nej, det har der aldrig været.’`

‘Jo,’ sagde officeren, ‘på den yderste mur stod der nogle høje skikkelser. De havde lange gule klæder på, og ansigterne var hvide som porcelæn. Alle havde de sværd i hænderne. Da vovede ingen mand at kæmpe mere. Alle flygtede.’`

‘Forunderlig,’ sagde bonden og så på os.

Vi så på hinanden, vi to missionærer – og forstod.

Dette under hændte i den time, vi knælede – og overgav os i Guds hånd. Da rejste han en ny mur omkring os, og sendte engle ned til vagt. Usynlige var de for alle inde i byen, kun synlige for dem, der stod os efter livet.

Du tvivler måske – du, som læser dette. Men vi, som gennemlevede det, tvivler ikke. Det var ‘Fyrsten over Herrens hær’, som stred for os, han, som Josva mødte udenfor Jeriko – han med det dragne sværd i sin hånd. (Josv. 5,13).

‘Og Fyrsten over herrens hær sagde til Josva: Drag dine sko af dine fødder. Thi det sted, du står på, er helligt!’`

Det gjorde Josva!

Det samme gør vi.

*‘Håp da, min sjel, i faren,
Til Gud din tillid sett!
Han frir deg ut av snaren,
Hvor ille du er stedt.’`*

(Fortalt første gang i et norsk julehefte).

Afskrift: Gert Gravgaard.